

Prædiken til Juleaften

Luk. 2, 1-14

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Og det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden. Det var den første folketælling, mens Kvirinius var statholder i Syrien. Og alle drog hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Også Josef drog op fra byen Nazaret i Galilæa til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, fordi han var af Davids hus og slægt, for at lade sig indskrive sammen med Maria, sin forlovede, som ventede et barn. Og mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde; og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem i herberget. I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord. Da stod Herrens engel for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: »Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.« Og med ét var der sammen med englen en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang: »Ære være Gud i det højeste og på jorden! Fred til mennesker med Guds velbehag!« Lukasevangeliet 2,1-14

Kære julemenighed. Jeg vil gerne begynde med tre haiko'er, skrevet af Niels Kjær og med en fælles titel: Julenat på Langenæs:

Hvis vi har øje
for dem, flyver Guds engle
nu midt iblandt os.

Ud af den blå luft
opstår en glad forventning om
højtid og fest.

Dejlig er jorden –
i nat er verden ladet
med Guds herlighed...

Og så kunne jeg have lyst til at sige amen! for alt sandt og væsentligt er sådan set sagt med de tre haiko'er. Men det, ville I nok alligevel mene, var en lovlig kort prædiken, selv om I også gerne vil videre igen til duften af julemad og levende lys og et smukt pyntet bord – for ikke at tale om gaver og julesange ...

For nu er vi her for at indlede denne jul i fællesskab i Langenæskirken. For sammen

at synge og lytte til de skønne ord fra Esajas og fra juleevangeliet. Og for at give os selv og hinanden et lille åndehul, både i åndelig og praktisk forstand, fra alt det, vi har skyndt os for at nå indtil nu – og det, vi fejrer i aften.

De tre haiko'er spreder engleduft, højtid og guddommelig magi. Julenat er virkelig ladet med noget særligt – med et mørke, der giver sig til at skinne, med forunderlig englesang om fred på jorden, med højtid.

(Her åbnes kirkens levende julekalender: Bag låge 24 er der en blå ballon) ...

En blå ballon? Ikke særlig juleagtigt, tænker I nok. Men hvad er der inde i en ballon? Luft! Og i en blå ballon: Blå luft, selvfølgelig!

Det vil jeg gerne sige noget om denne juleeftermiddag. Lige som haiko'et:

Ud af den blå luft
opstår en glad forventning
om højtid og fest.

Når vi i daglig tale siger: det her kommer altså ud af den blå luft, er det som regel udtryk for en vis skepsis: der er ingen ordentlig baggrund for det; det er udtryk for ønsketænkning eller galoperende fantasi, det man siger. Der er ingen hold i det, man er ikke helt til at regne med. Tingene opstår altså ikke ud af den blå luft. Kan du så komme i gang og gøre din indsats.

Og bevares. Sådan er det da også. Vi har

alle, store som små, børn som voksne, gjort noget for at gøre julen god og festlig. Klippet julestads, lavet konfekt og bagt småkager, købt juletræ og julegaver. Uden vores forskellige indsatser og bidrag ville der ikke ske så meget i dag.

Men der er så alligevel noget, der kommer til os ud af den blå luft. Fra Guds blå, evige himmelske verden. Noget vi ikke skal knokle for, tvinge frem. For her i kirken gælder der nogle andre regler end i verden udenfor. Her får vi alting lige ud af den blå luft. Især til jul bliver vi mindet om det. Juleaftens dag er luften blå. Helt konkret har det været tilfældet i dag med solskin og blå himmel – ja, himlen er stadig blå. Fra Guds himmelske blå luft kommer alt det, vi ikke selv er herrer og damer over, det vi ikke selv skal præstere, føle, fremtvinge, gøre. Fordi vi til syvende og sidst ikke selv kan kontrollere det.

Og for nu at begynde med et oplagt eksempel på det, kan vi jo bare tænke på jomfru Maria, der for omkring ni måneder siden af englen fik at vide, at hun skulle have et barn – sådan nærmest lige ud af den blå luft, ud fra vores viden om, hvordan den slags ellers plejer at gå for sig.

En historie fortæller om netop det her: Josef og Maria kommer hen til det herberg, hvor de håber at få husly om natten. Josef siger til kroejeren: ”Åh, hjælp mig, hjælp mig og min kone. Du må virkelig hjælpe os. Se, min kone er gravid, og hun skal til at føde”. Kroejeren svarer: ”Ked af det, det er ikke min fejl”. Hvortil Josef siger: ”Det er heller ikke min!” ...

Det må vi jo medgive Josef. Marias graviditet

lå helt uden for hans kontrol. At hun skulle føde et barn var strengt taget ikke hans problem. Og havde Josef reageret, som de fleste andre mænd ville have gjort dengang, hvor slægt og familie og faderskab var samfundets grundlag, og Josef var jo ud af en lang og fin slægt, han var af Davids hus, ja, så havde han nok vendt sin unge kæreste ryggen. Og i vor tid ville en del mænd nu nok også føle sig lidt overvældet, hvis kæresten pludselig blev gravid med en anden og overveje sagen lidt.

Men det gjorde Josef jo ikke. Tværtimod. Han skyndte sig at blive gift med Maria, og han veg ikke fra hendes side, da hun skulle føde, men var hendes eneste fødselshjælper dér i den kolde, mørke stald – i hvert fald hvis vi skal tro traditionen.

Josef tog imod Marias barn som sit eget barn. Jesus var hendes, ja deres, førstefødte, og han blev opdraget i tidens ånd som tømrerens søn fra Nazaret, der gerne skulle lære sin fars fag. Vi kan lære af Josef at tage imod det, der sker os – også når det kommer ud af den blå luft og er forunderligt og mildest talt på tværs af vores egne planer og forestillinger om, hvad der skal ske. Josef var en sej mand og far, som elskede Maria højt nok til at blive hos hende, og som elskede den lille dreng højt nok til at tage ham til sig som sin søn og stå ved ham som far.

Måske sagde han ikke så meget den nat der i stalden i Betlehem. Måske sad han bare og holdt om sin unge kone, der holdt den nyfødte dreng i sine arme. Ud af Guds himmelske blå luft var Jesus i sin tid blevet til, og Maria havde efter en vis forundring og lidt frygtsomhed accepteret sin skæbne. Siden

Redaktion
Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
Egevej 4
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

gik Josef ind på det hele. Og sådan blev Jesus et sandt ønskebarn for sine to unge forældre ...

Juleeftermiddags og julemorgens himmel er dyb, dyb blå. Måske er der skyer, så vi ikke kan se himlen, men det har intet at betyde i den forbindelse. For Guds julehimmel er dyb blå, og ud af den kommer der et vidunderligt lys og englesang, som omgiver den stald, hvor Jesus er født. Og ud af den himmel lyder julens budskab til os om fred og glæde.

Og når vi hører det budskab, må vi gerne lægge alle krav og bekymringer og angst fra os – vi har lov at slippe stress og kontrol. For alt det nytter ikke noget over for julebudskabet. Det kommer til, og ud af Guds blå luft lyder det til os. Taler midt ind i en hverdag, som kan være fin nok med arbejde, skole, pligter, familie, venner. En hverdag, hvor vi også bliver nødt til at stille krav til os selv og hinanden og nødt til at bekymre os for hinanden og for verden. Og ikke kun en hverdag, måske i det hele taget en tilværelse, hvor vi har mistet en eller flere af vores nærmeste og kæreste, hvor vi er lidt frygt-somme og triste, fordi der er savn og sorg – eller måske usikkerhed om, hvorvidt vi nu får gjort alting godt nok for dem, vi elsker.

Lige ind i alt det, vi står i, bliver det jul for os igen. Og det vigtigste ved julen kommer ikke fra os selv, men det kommer til os ud af Guds himmelske blå luft: Frygt ikke, se, jeg forkynder jer en stor glæde. I dag er der født jer en frelser! Et budskab om glæde. Fordi glæden ikke skal tvinges eller føles frem. Fordi glæden fødes af en ung kvinde i en stald – en glæde, som er ganske jordnær,

som ethvert barns fødsel er det. Og jordnær, fordi fødslen af Jesus er tegn på, at Gud viser sig i et menneske, der skal leve et menneskeliv på denne jord.

Det er ikke luftig snak uden hold i. Det er guddommelig tale, der lyder ud over jorden en dybblå julenat. Helt uafhængig af vores følelser, stemninger og indsats lyder julens budskab til os. Ud af noget ganske andet end os selv kommer fred og glæde til os.

Det er julens budskab, og vi kan helt frit tage det med os hjem og gentage det for os selv og hinanden: når vi synger omkring juletræet, når vi glæder os over at være sammen og får øje på hinanden som Guds ønskebørn – uanset hvad vi så ellers måtte have af indbyrdes konflikter og uenigheder. Gud er jo en trofast og kærlig Gud – en sej Gud, som elsker os alle højt nok til at tage sig af os og stå ved os. Det er det, vi får at vide her til jul – og til alle andre gudstjenester for den sags skyld: At vi hver og én er et guddommeligt ønskebarn.

Uanset om vi tror det eller ej, så lyder det budskab til os og gælder – og om ikke andet, så står det os alle frit for at smage på budskabet om fred og glæde, midt i julemad og konfekt, og måske mærke det som himmelsk blå stemning mellem os resten af denne eftermiddag og aften. Glædelig julefest!

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, således også nu og altid og i al evighed. Amen.

Anne Ehlers
Langenæs Kirke

Salmer:
94, 104, 119, 121